

Renășterea: geneza spiritului modern, umanismul

Schița lecției

1. Renășterea
2. Umanismul
3. Umanismul în spațiul românesc

Renășterea

- este un curent cultural care presupune înflorirea artelor și științelor prin trezirea interesului pentru cultura antică
- locul apariției: spațiul italian
- cauzele apariției:
 - dezvoltarea economică a orașelor italiene
 - redescoperirea unor texte și a valorilor Antichității
 - mecenatul (artiștii erau sprijiniți financiar de către oamenii bogați, iubitori de artă)
- pentru artiști, omul reprezenta elementul central în opere
- subiectele abordate erau atât din sfera religioasă, cât și din cea laică

Reprezentanți

- pictură:
 - Leonardo da Vinci (*Cina cea de Taină, Mona Lisa – Gioconda*)
 - Michelangelo Buonarroti (pictura boltei Capelei Sixtine)
 - Rafael Sanzio (*Madonna Sixtină, Școala din Atena*)
- sculptură:
 - Michelangelo (*David, Pietà*)
 - Donatello (*David*)
- arhitectură:

- Donato Bramante (Bazilica Sfântul Petru din Roma)
- Filippo Brunelleschi (cupola Domului *Santa Maria del Fiore*)

Mona Lisa (Gioconda) | sursa: Leonardo da Vinci - metmuseum.org

Cina cea de Taină | sursa: Leonardo da Vinci - britannica.com

Judecata de Apoi | sursa: Michelangelo Buonarroti - arthistoryproject.com

Madonna Sixtină | sursa: Rafael Sanzio - news.artnet.com

Școala din Atena | sursa: Rafael Sanzio - britannica.com

Pietà | sursa: Michelangelo Buonarroti - britannica.com

David | sursa: Michelangelo Buonarroti - britannica.com

David | sursa: Donatello - britannica.com

Cupola Domului Santa Maria del Fiore din Florența | sursa: Filippo Brunelleschi -

britannica.com

Bazilica Sf. Petru din Roma | sursa: Donato Bramante

Umanismul

- este o mișcare culturală și științifică care urmărește formarea omului educat
- a apărut în același timp cu Renașterea
- căi de difuzare a ideilor umaniste:
 - apariția tiparului inventat de Johannes Gutenberg
 - înființarea unor biblioteci
 - scrierea unor lucrări literare și științifice în limbile populare

Reprezentanți

- literatură:
 - Francesco Petrarca (*Despre bărbați iluștri*)
 - William Shakespeare (*Romeo și Julieta*)
 - Miguel de Cervantes (*Don Quijote de la Mancha*)
 - Niccolò Machiavelli (*Principele*)
 - Erasmus din Rotterdam (*Elogiul nebuniei*)
 - François Rabelais (*Gargantua și Pantagruel*)
 - Dante Alighieri (*Divina comedie*)
 - Giovanni Boccaccio (*Decameronul*)
- astronomie:
 - Nicolaus Copernic (teoria heliocentrică)
 - Giordano Bruno (teoria conform căreia Universul este infinit)
 - Galileo Galilei (a pus bazele mecanicii moderne)

Umanismul în spațiul românesc

- căi de difuzare:
 - înființarea unor biblioteci
 - introducerea tiparului
 - tipărirea lucrărilor în limba română
- reprezentanți:
 - Nicolaus Olahus
 - Johannes Honterus
 - Grigore Ureche
 - Miron Costin
 - Ion Neculce
 - Constantin Cantacuzino
 - Dimitrie Cantemir

Bibliografie

- Simon Jenkins, *Scurtă istorie a Europei de la Pericle la Putin*, Traducere de Anca Simitopol și Alexandru Racu, Editura Litera, București, 2019
- Niccolò Machiavelli, *Principele*, Traducere de Lucian Pricop, Editura Cartex, București, 2020